



Ristijärven esi- ja perusopetuksen opiskeluhuollon suunnitelma 2023 -

1.OPISKELUHUOLLON LÄHTÖKOHTA RISTIJÄRVELLÄ

Opiskeluhoolto koostuu OKMn ohjeistuksen mukaan koulutuksen järjestäjän opetussuunnitelman mukaisesta opiskeluhuollosta ja opiskeluhoillon palveluista, joita ovat psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon palvelut.

Esiopetuksessa opiskelijahuollon terveydenhoitopalvelut järjestetään terveydenhuoltolain mukaisina ikäryhmälle suunnattuina neuvolapalveluina.

Opiskeluhoiltoa toteutetaan ensisijaisesti ennaltaehkävänä koko oppilaitosyhteisöä tukevana yhteisöllisenä opiskeluhoiltona. Oppilaitosyhteisössä tämä tarkoittaa toimintakulttuuria ja mm. yhteisöllistä toimintaa, kodin ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä sekä turvallisuutta edistäviä toimenpiteitä.

Opiskelijalla on myös oikeus yksilökohtaiseen OPISKELUHUOLTOon, jolla pyritään edistämään opiskelijan oppimista, terveyttä ja hyvinvointia ja osallisuutta sekä ehkäisemään ongelmien syntymistä. Kyse on myös opiskeluhoillon palveluiden saatavuuden ja laadun sekä varhaisen tuen turvaamisesta.

Opiskeluhoiltoa toteutetaan ja johdetaan toiminnallisena kokonaisuutena ja monialaisena suunnitelmallisena yhteistyönä opetustoimen, hyvinvointialueen, opiskelijoiden, heidän huoltajien ja muiden tarvittavien yhteistyötahojen kanssa.

2..OPISKELUHUOLLON JÄRJESTÄMINEN

OPISKELUHUOLTOsuunnitelma pohjautuu oppilas- ja OPISKELUHUOLTOLakiin (1287/2013:13§), jota noudatetaan velvoittavana Ristijärven esi- ja perusopetuksessa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön mukaan koulutuksen järjestäjä vastaa siitä, että opetussuunnitelman mukainen opiskeluhoilto suunnitella toteutuu. Opiskeluhoilto tulee järjestää eri toimijoiden yhteistyönä siten, että opiskeluhoilosta muodostuu toimiva ja yhtenäinen kokonaisuus. Koulutuksen järjestäjän on tiedotettava tarjolla olevasta opiskeluhoilosta opiskelijalla ja hänen huoltajilleen sekä tarvittaessa ohjattava oppilas opiskelijahuillon pakeille.

Opiskelijan omat toivomukset ja mielipiteet on otettava huomioon häntä koskevissa toimenpiteissä ja ratkaisuissa hänen ikänsä, kehitystasonsa ja muiden henkilökohtaisten edellytystensä mukaisesti. Alaikäinen voi laissa määritellyin edellytyksin kieltää huoltajaansa osallistumasta itseään koskevan opiskeluhoiltoasian käsittelyyn sekä antamasta itseään koskevia salassa pidettäviä opiskeluhoillon tietoja huoltajalleen. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoillon palveluja.

Se hyvinvointialue, jonka alueella oppilaitos sijaitsee, vastaa opiskeluhoillon psykologi- ja kuraattoripalvelujen järjestämisestä alueellaan opiskelijan kotipaikasta riippumatta. Alaikäisellä opiskelijalla on oikeus saada maksutta sellainen opiskeluhoilto, jota opetukseen tai koulutukseen osallistuminen edellyttää. *Kunnallisessa oppilashuoltosuunnitelmassa tulee ilmetä, miten kunta toteuttaa yhteisöllistä OPISKELUHUOLTOTyötä, järjestää yksilökohtaista tukea, tekee yhteistyötä opiskelijoiden, heidän huoltajiensa ja yhteistyötahojen kanssa sekä miten toimitaan kiusaamis-, häirintä-, väkivalta- ja kriisitilanteissa.*

Kainuun hyvinvointialue ja Kainuun kunnat ovat yhteistyössä suunnitelleet opiskelijahuillon järjestämistä Toki-hankkeessa. Hankkeen aikana on luotu hyvin yhteneväiset oppilashuillon järjestämistä tukevat suunnitelmat Kainuuseen.

2.1 YHTEISÖLLISEN OPISKELUHUOLLON TARVE JA TAVOITTEET

Yhteisöllisen opiskeluhoollon tarve on kasvanut vuosi vuodelta. Pienessä yhtenäiskoulussa pystymme kohtaamaan oppilaat ja heidän tarpeensa yksilöllisesti, mutta opiskelijoiden henkilökohtaisten ongelmien määrän kasvu ja mm. Neuronkirjon oireiden lisääntyminen haastavat yhteisöllistä oppilashuoltoa vastaamaan paitsi yksilö-, myös ryhmätasolla oppilaiden tukemisen ja yhteisöllisen hyvinvoinnin lisäämisen toteuttamisessa.

Yhteisöllisessä opiskeluhoollollisessa toiminnassa pyritään toteuttamaan erityisesti näitä kahta tavoitetta:

1. Olemme hyvinvoiva ja yhteisöllinen yhtenäiskoulu, jossa kaikki tulevat kohdatuiksi, hyväksytyiksi ja tuetuiksi omina itsenään.
2. Koulumme tarjoaa kaikille opiskelijoille mahdollisimman hyvät oppimisen edellytykset.

Tavoitteenamme on:

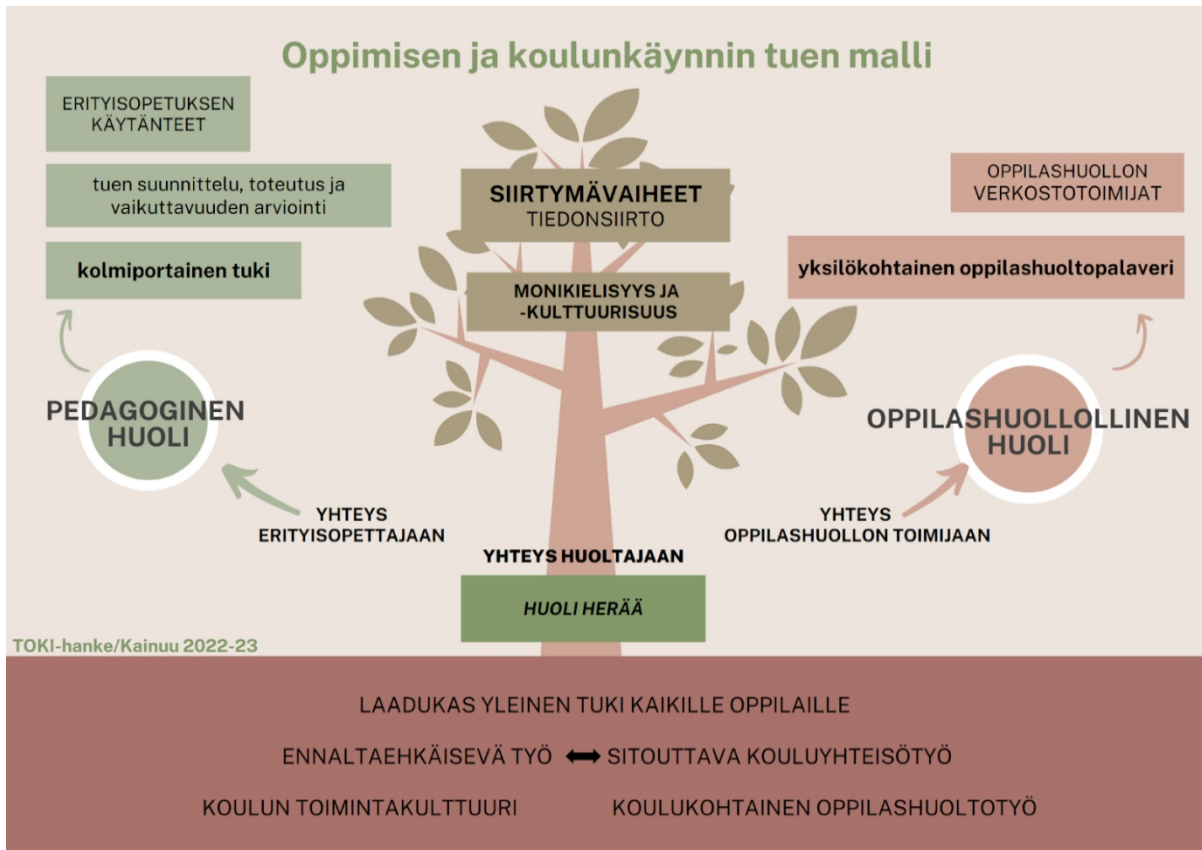
1. Tiivis yhteisaikaisuus ja opiskelijoiden osallisuus koulun arjessa. Opiskelija saa tarvitsemansa tuen.
2. Tuemme opiskelijoita, joiden koulumotivaatio on alhainen tai jotka kärsivät yksinäisyydestä / vertaissuhteiden vähyydestä.
3. OPISKELUHUOLTOhenkilöstön resurssin hyödyntäminen mahdollisuuksien mukaan yhteistyössä muun henkilökunnan kanssa yhteisölliseen OPISKELUHUOLTOon ja opiskeluun.
4. Toteutamme koulussamme hyvinvoinnin vuosikellon mukaista toimintaa. Koulukohtauttajan, koulukuraattorin ja vapaa-aikaohjaajan sekä hyvinvointiryhmän yhteistyö tukevat tätä toimintaa.

2.2 YKSILÖKOHTAISEN OPISKELUHUOLLON TARVE

Opettajalla on tarvittaessa mahdollisuus konsultoida salassapitosäännöksiä noudattaen OPISKELUHUOLTOhenkilöstöä yksilökohtaisen opiskelijahuollon asioissa.

Yksilökohtaisessa opiskeluhoollossa käytävissä ovat välittömästi koulupsykologin, koulukuraattorin, koulukohtauttajan ja kouluterveydenhoitajan palvelut. Sen lisäksi hyvinvointi alueen muut tukipalvelut ovat Kainuun ja Ristijärven oppimisen ja koulunkäynnin tuen mallin mukaisesti käytössä.

<https://docs.google.com/document/d/1C0cngH8aUps8tpFsHnFonugQNcbbg96f/edit>



3. ENNALTAEHKÄISEVÄ TYÖ

3.1.OSALLISUUS

Tukioppilastoiminta

Tukioppilastoiminnassa keskeistä on nuorten sitouttaminen koulu hyvinvointityöhön. Tukioppilastoiminnan perusajatuksena on toisia kunnioittava arvomaailma ja toimintatavat, joilla tavoitellaan hyvinvoivaa koulua kaikille nuorille. Toiminnalla edistetään kaveritaitoja, ryhmässä toimimisen taitoja, harjoitellaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja, toisen huomioimista ja empatiaa. Tukioppilastoiminta on tärkeä hyvinvointia edistävä voimavara koulussa. Tukioppilastoiminta on kiusaamista ennaltaehkäisevää toimintaa. (MLL tukioppilastoiminta)

Ristijärven keskuskoululla tukioppilaina toimivat 7.-9.luokkalaiset, jotka ovat käyneet tukioppilaiden peruskoulutuksen. Tukioppilasohjaajia on koulussamme kaksi. Tukioppilaat suunnittelevat ja järjestävät koulussamme mm. erilaisia teemapäiviä ja -viikkoja, kuten esimerkiksi hyvinvointiviikko ja kaveriviikko. Yhteistyötä tehdään oppilaskunnan edustajien ja ohjaajien kanssa.

Oppilaskunta

Ristijärven keskuskoululla oppilaskunnan hallituksessa on edustajia jokaiselta luokkasteelta esikoulusta 9.luokkaan. Oppilaskunnan ohjaajia on kaksi. Oppilaskunnan edustajat osallistuvat lasten- ja nuorten parlamentin kokouksiin. Oppilaskunta järjestää erilaisia teemapäiviä koulullamme.

Lasten ja nuorten parlamentti

Kunnassa toimii Lasten ja nuorten parlamentti, jonka tehtävänä on kehittää ja suunnitella esi- ja perusopetuksen toimintaa ja toimia yhdyspintana kunnan päättäjiin päin. Lasten ja nuorten parlamenttiin kuuluu jokaiselta vuosiluokalta edustaja ja se kokoontuu 3 -6 kertaa vuosittain ja vie asioita eteenpäin myös kunnan päättäjille. Lasten ja nuorten parlamentti on suora mahdollisuus lapsille ja nuorille vaikuttaa esimerkiksi koulun ja kunnan hankintoihin ja koulun käytänteisiin.

Nuorisovaltuusto

Nuorisovaltuuston tarkoitus on edistää nuorten osallistamis -, vaikuttamis- ja toimintamahdollisuuksia. Nuorisovaltuusto on nuorten vaikuttamiskanava, mitä kautta he saavat tuotua esille nuorten näkökulman heitä koskevissa asioissa. Ristijärven nuorisovaltuustoon kuuluu kuusi jäsentä ja toimikausi on kaksi vuotta. Nuorisovaltuustoon kuuluu myös kunnanvaltuuston edustaja, joka myös vie nuorten ehdotuksia ja ideoita eteenpäin kuntapäättäjille. Vastaavasti kunnanvaltuuston edustaja voi myös pyytää lausuntoja, mielipiteitä ja ehdotuksia heitä koskevissa asioissa.

Ristijärveltä on myös edustus Kainuun hyvinvointi alueen nuorisovaltuustossa, jonka tarkoituksena on edistää nuorten osallisuutta sekä huomioon ottamista hyvinvointi alueen päätöksenteossa ja kaikissa nuoria koskevissa asioissa jo valmisteluvaiheessa sekä edistää viranomaisten, nuorten sekä nuorisjärjestöjen yhteistoimintaa.

Verso

VERSO-ohjelma tuo varhaiskasvatus- ja opetusalan ammattilaisille sekä lapsille, oppilaille ja opiskelijoille restoratiivisia kohtaamisen menetelmiä arjen toimintaan. Restoratiivinen lähestymistapa vahvistaa sovittavaa toimintakulttuuria ja restoratiivinen sovittelu tarjoaa vaihtoehtoisen menetelmän ratkaista lasten ja oppilaiden keskinäisiä sekä opettajien ja oppilaiden välisiä ristiriitoja arjen toiminnassa. Sovittelu on selkeä toimintamalli, jonka avulla sovittelijoiksi koulutetut koulun henkilökunnan jäsenet ja oppilaat auttavat osapuolia itse löytämään ratkaisun ristiriitaansa. Osapuolet saavat kertoa oman näkemyksensä tapahtuneesta, kuvata tuntemuksiaan ja pohtia eri ratkaisuvaihtoehtoja. Mallia noudattamalla edetään sopimukseen, jonka toteutumista seurataan. Sovittelulla puututaan mieltä pahoittavaan toimintaan mahdollisimman varhain. Kopioitu suoraan Verso-vertaissovittelu sivustolta.

Meidän koulullamme on koulutettu 4 -9 - luokkalaisia vertaissovittelijoiksi. Myös aikuisista osa on saanut verso-aikuiskoulutukset. Joka vuosi päivitetään ja koulutetaan uusia oppilaita ja päivitetään vanhojen versotoimijoiden taidot. Vertaissovittelijat toimivat pareittain ja heidän tukenaan on aina yksi verso-aikuinen. Varhaiskasvatuksessa on käytössään Miniverso. Keskuskoululla verso-toiminnassa mukana ovat luokat 1-9.

Yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus sekä tiedon ja tuen tarpeet. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä muutoin monipuolista viestintää. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla.

Voidakseen huolehtia kasvatustehtävästään huoltajan tulee saada tietoa lapsensa oppimisen ja kasvun edistymisestä sekä mahdollisista poissa oloista.

Kodin ja koulun välinen yhteistyö

Kodin ja koulun yhteistyöllä tuetaan kasvatuksen ja opetuksen järjestämistä siten, että jokainen oloista. Lisäksi huoltajan kanssa keskustellaan opetuksen järjestämisen keskeisistä asioista. Kannustavat ja opiskelijan oppimista ja kehitystä myönteisesti kuvaavat viestit ovat tärkeitä. Säännöllisen palautteen avulla huoltaja voi osaltaan tukea lapsensa tavoitteellista oppimista ja koulunkäyntiä. Erityisen tärkeää yhteistyö on opiskelijan koulupolun nivelvaiheissa sekä oppimisen ja koulunkäynnin tukea suunniteltaessa ja toteutettaessa.

Huoltajille tarjotaan mahdollisuuksia tutustua koulun arkeen ja osallistua koulun toiminnan ja kasvatustyön tavoitteiden suunnitteluun, arviointiin ja kehittämiseen yhdessä koulun henkilöstön ja oppilaiden kanssa. Yhteinen arvopohdinta luo perustaa yhteiselle kasvatustyölle. Kodin ja koulun yhteistyössä edistetään myös huoltajien keskinäistä vuorovaikutusta ja luodaan pohjaa vanhempainyhdistystoiminnalle. Vanhempain verkostoituminen ja yhteinen toiminta vahvistavat yhteisöllisyyttä ja antavat tukea opettajien ja koulun työlle. (Mukaellen Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteita, 2014)

Koulun ja kodin välisessä yhteistyössä otetaan huomioon perheiden moninaisuus sekä tiedon ja tuen tarpeet. Yhteistyön onnistumiseksi tarvitaan koulun henkilöstön aloitteellisuutta ja henkilökohtaista vuorovaikutusta huoltajien kanssa sekä muutoin monipuolista viestintää. Kodin ja koulun yhteistyötä toteutetaan sekä yhteisö- että yksilötasolla. Voidakseen huolehtia kasvatustehtävästään huoltajan tulee saada tietoa lapsensa oppimisen ja kasvun edistymisestä sekä mahdollisista poissa oloista.

Ristijärvellä kodin ja koulun välistä yhteistyötä tukee kuntakohtainen vanhempainyhdistys Rivary, joka on yhteinen päiväkodin kanssa. Yhdistyksen säännöissä on kirjattu yhdistyksen toiminnan tarkoitus.

Yhdistyksen tarkoituksena on:

- vahvistaa Ristijärven kunnan vanhempien ja vanhempainyhdistysten toimintaedellytyksiä ja yhteistyötä lasten kasvuympäristöön vaikuttamisessa,
 - edistää kasvatusyhteistyötä, yhteisöllisyyttä ja lasten hyvinvointia ja
 - edistää vanhempien mielipiteiden esiin tulemistä koulutusta ja kasvatusta koskevissa kysymyksissä.

Yhdistyksen ja koulun yhteistyön muotoja ovat säännölliset tapaamiset sekä verkostoyhteistyö. Yhdistyksen hallituksella on edustus koulun yhteisöllisessä OPISKELUHUOLTOryhmässä.

Koulussa tehtävä nuorisotyö

Olemme koulujen rinnalla tukemassa vanhempia lasten ja nuorten kasvatustapaamisissa. Koulunuorisotyö edistää varhaisnuorten ja nuorten hyvinvointia. Koulujen kanssa järjestämme mm. ryhmäytymispäiviä, päihde-, mielenterveys- ja hyvinvointipäiviä sekä

koulupoliisin vierailuja. Myös hyvinvointi - kahvilatoimintaa ja liikunta- sekä rentoutusvälituntitoimintaa järjestetään nuorille. Lisäksi jaamme yhteistyötahojemme kanssa liikenneturvallisuusvalistusta koulussa ja vapaa-aikana nuorille. Ristijärven nuorisotyöntekijä työskentelee myös tukioppilasohjaajana ja kerho-ohjaajana koululla.

Kouluun kiinnittyminen ja poissaolojen ehkäiseminen

Läsnäoloa tukeva koulun toimintakulttuuri edistää oppimista, osallisuutta, yhteisöllisyyttä ja hyvinvointia. Poissaolojen ehkäiseminen on keskeisessä asemassa suunniteltaessa poissaoloihin liittyviä toimenpiteitä ja toimintamalleja. Poissaolojen ehkäisemisessä kouluun kiinnittymistä ja läsnäoloa tuetaan niin koulu yhteisön kuin yksittäisen oppilaan tasolla.

Koulussa opitaan tunne- ja vuorovaikutustaitoja ja ryhmässä toimimisen taitoja osana oppiaineiden opetusta ja laaja-alaisen osaamisen kokonaisuutta.

Yhteisön kannustava ilmapiiri tukee oppilaiden aitoa toimijuutta sekä vertaissuhteiden muodostumista. Erityistä huomiota läsnäolon tukemiseen tulee kiinnittää opintojen nivelvaiheissa, jolloin kiinnittyminen uuteen yhteisöön on kesken. (OPS 2014, [E-perusteet](#), luku 5.1.)

Koulukohtauttaja

Koulukohtauttaja työskentelee lasten ja nuorten keskuudessa koulun arjessa. Tehtävänä on tukea lapsia ja nuoria koulunkäynnissä, sekä pyrkiä lisäämään kouluviihtyvyyttä erilaisin keinoin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminnalla pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja sekä lisäämään kouluviihtyvyyttä. Koulukohtauttaja on matalan kynnyksen opetusvelvollisuuteen sitomaton sosiaali- tai kasvatustalon henkilö.

Koulukohtauttaja ohjaa tunteja- tai tuokioita luokille ja pienryhmille esimerkiksi tunne- ja vuorovaikutustaitoihin sekä ryhmädynamiikkaan liittyen. Koulukohtauttaja on läsnä välitunneilla sekä oppitunneilla, kannustaa, tsemppaa ja tukee oppilaita koulun arjessa. Koulukohtauttajan työtä voidaan tehdä myös muilla nimikkeillä, kuten kouluvalmentaja, koulukoutsi sekä hyvinvointiohjaaja.



[HYVINVOINNIN VUOSIKELLO RISTIJARVI 1.docx](#)

Ristijärvellä koulukohtauttajan työ jatkuu vielä hankekauden 2023 jälkeen omana toimintana.

Oppilaanohjaus

<https://virkailija.opintopolku.fi/eperusteet-ylops-app/uusi/#/fi/opetussuunnitelmat/26216884/vuosiluokkakokonaisuus/26242339/oppiaine/26248858>

- ei vielä julkaistu, julkaisun jälkeen oikea linkki tähän

Tehostettu oppilaanohjaus

Osa opiskelijoista tarvitsee perusopetuksen jälkeisiin jatko-opintoihin hakeutumiseen tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta (Perusopetuslaki 11 a §). Tehostetussa henkilökohtaisessa oppilaanohjauksessa annetaan nuorelle henkilökohtaista ohjausta, pienryhmäohjausta sekä tehostetaan työelämään ja koulutukseen tutustumista. Tästä ohjauksesta laaditaan henkilökohtainen jatko-opintosuunnitelma. Tehostettua henkilökohtaista oppilaanohjausta annetaan 8:lla ja 9:llä vuosiluokalla. Ristijärvellä tehostetusta oppilaanohjauksesta huolehtivat ensisijaisesti opinto-ohjaaja ja laaja-alainen erityisopettaja opiskelijakohtaisen työryhmän kanssa

KOULUPOLIISI

Koulupoliisi antaa ennalta ehkäisevää liikennevalistusta ja laillisuuskasvatusta. Ja resurssiensa mukaan tukee koulua koulukiusaamistapausten selvittelyssä ja sovittelussa sekä puuttuu koulussa tapahtuneisiin rikoksiin. Kainuussa koulupoliisinä toimii Janne Heikkinen janne.p.heikkinen@poliisi.fi (p. 029 546 4278).

3.2.LAADUKAS YLEINEN TUKI KAIKILLE OPISKELIJOILLE

Laadukas perusopetus on perusta opiskelijan oppimiselle ja hyvinvoinnille. Oppimisen ja koulunkäynnin vaikeuksia ehkäistään ennakolta esimerkiksi opetusta eriyttämällä, opettajien keskinäisellä sekä muun henkilöstön yhteistyöllä, ohjauksella sekä opetusryhmiä joustavasti muuntelemalla. Opetuksessa otetaan huomioon sekä ryhmän että yksittäisen opiskelijan tarpeet. (Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteet 2014).

Monipuolinen yleisen tuen kautta tapahtuva opiskelijan tukeminen omaan opetusryhmäänsä on keskeinen tuen porrastuksen lähtökohta. Useat tuen muodot ovat käytettävissä kaikilla tuen tasoilla. On kuitenkin huomioitava, että opiskelun erityiset painoalueet voivat olla vain tehostetun sekä erityisen tuen tasoilla ja oppiaineiden yksilöllistäminen on mahdollista vain erityisen tuen tasolla. Perusopetuslain 30§ mukaan opiskelijan on saatava riittävää oppimisen ja koulunkäynnin tukea heti tuen tarpeen ilmetessä.

Ristijärven keskuskoululla työskentelee kymmenkunta luokan- ja aineenopettajaa, laaja-alainen erityisopettaja sekä erityisopetuksen pienryhmän opettaja sekä neljästä viiteen koulunkäynninohjaajaa päivittäin. Kunnalla on käytettävissä kouluterveydenhoitajan, -kuraattorin ja – psykologin palvelut noin kerran viikossa.Meillä on riittävät resurssit tukiopetukseen ja yksilölliseen opetukseen jo luokkatilanteissa, sillä opetusryhmät ovat suhteellisen pieniä. Pienenä yksikkönä voimme toimia hyvin nopeasti ja joustavasti tuen tarpeen esiintyessä.

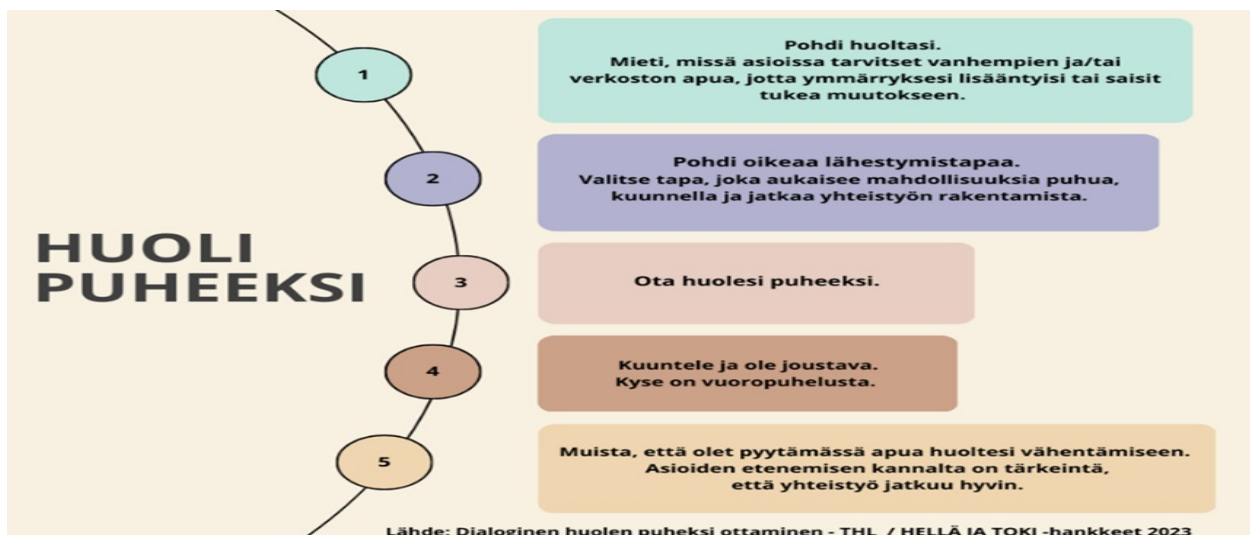
Opiskelijoiden tuen tarpeen mukaan kootaan yksilökohtaiset asiantuntijaryhmät ja kunta-/koulukohtainen OPISKELUHUOLTORYHMÄ kokoontuu n. kaksi kertaa vuodessa. Koululla toimii Lasten ja Nuorten parlamentti, joka käsittelee yleisellä tasolla koulun viihtyvyyteen ja hyvinvointiin liittyviä asioita. Parlamentti kokoontuu n. kahden kuukauden välein ja siinä ovat koulun työntekijöistä läsnä mahdollisuuksien mukaan laaja-alainen erityisopettaja, rehtori,

kouluterveydenhoitaja ja vapaa-aikaohjaaja sekä oppilaskunnan ohjaaja sekä 1-2 edustajaa jokaiselta luokka-asteelta. Tarpeen mukaan kokoontumiseen kutsutaan esimerkiksi ruokahuollon päällikkö, kunnanvaltuutettuja yms. ajankohtaisia asiantuntijoita.

HUOLEN PUHEEKSIOTTO

Dialoginen huolen puheeksi ottaminen

Dialoginen huolen puheeksi ottaminen on tapa ottaa askarruttava tai hankala asia puheeksi toista ihmistä arvostaen. Varhainen puuttuminen kannattaa, sillä silloin osapuolet pääsevät yhteistyöhön varhain ja toimintamahdollisuuksia on vielä runsaasti. Tärkeää on, että huoli otetaan puheeksi kunnioittavalla tavalla. Yhteistyö ja luottamus rakentuvat, kun asiat otetaan puheeksi *kunnioittavasti, avoimesti ja rohkeasti*. **Huolen puheeksi ottamisen vaiheet**



Ristijärven esi- ja perusopetus käyttää huoli puheeksi käytäntöjä Oppimisen tuen käsikirjan mukaisesti.

Vuosiluokkiin sitomaton opetus (VSOP)

VSOP eli vuosiluokkiin sitomaton opetus voi tukea opiskelijan oppimista ja koulupolun etenemistä kaikilla tuen portailla. Nimensä mukaisesti vuosiluokkiin sitomattomassa opiskelussa edetään omaan, henkilökohtaiseen tahtiin vuosiluokkiin sidotun opinto-ohjelman sijaan. Perusopetusasetuksen mukainen vuosiluokkiin sitomaton opetus edellyttää, että siitä on maininta kunnan/koulun opetussuunnitelmassa. Erityiset opetusjärjestelyt -päätöksellä (PoL§18) VSOP voidaan ottaa käyttöön niissä tilanteissa, joissa paikallisessa opetussuunnitelmassa ei ole mainintaa VSOP:sta.

Usein VSOP on käytössä sellaisilla yksittäisillä opiskelijoilla, joilla katsotaan olevan väliaikainen este tai hidaste oppimisessa ja opiskelussa. VSOP:ta voidaan käyttää myös silloin, kun on syytä nopeuttaa etenemistä koulupolulla. Opiskelijalla saattaa esimerkiksi olla jo valmiina vuosiluokalle tarvittavia tietoja ja taitoja.

Oppiaineet, jotka opiskellaan vuosiluokkiin sitomattomasti, tulee määritellä yhteisessä suunnittelupalaverissa huoltajia ja opiskelijoita kuunnellen. Oppiaineiden tavoitteet perustuvat oppilaalla käytössä olevaan opetussuunnitelmaan. Opiskeltava tuntimäärä noudattelee opetuksenjärjestäjän määrittelemää tuntijakoa, jos erityisten opetusjärjestelyjen (PoL18§) turvin muuta ei ole päätetty.

VSOP-opiskelussa toteutettava formatiivinen ja summatiivinen arviointi ei eroa vuosiluokkiin sidotusti opiskelevan arvioinnista. Jokainen opiskelija on oikeutettu ohjaavaan ja kannustavaan arviointiin ja palautteeseen oppimisprosessinsa aikana. Opiskelijat, jotka opiskelevat vuosiluokkiin sitomattomasti, tarvitsevat usein tukea opiskeluun ja koulunkäyntiinsä monin eri tavoin. Väli- ja lukuvuosiarvioinnissa noudatetaan paikallisen koulutuksenjärjestäjän linjauksia. Lukuvuositodistukseen merkitään arviointi valmiista oppiaineista ja opintokokonaisuuksista.

Joustava alkuopetus

Ristijärven keskuskoululla voidaan toteuttaa **joustavaa esi- ja alkuopetusta**. Esi- ja alkuopetuksen opiskelijat on silloin ryhmitelty joustavasti vertaisryhmiin ja oppimistyylien tai oppimisen tavoitteiden mukaisiin ryhmiin.

Suomen kielessä luku- ja kirjoitusryhmät (oppimisen tavoitteiden mukaiset ryhmittelyt) **Matematiikassa** aihealueesta riippuen oppimisen tavoitteiden mukaiset ryhmittelyt tai vertaisryhmät

Ympäristöopissa sekä **taito- ja taideaineissa** lapset voivat ryhmittyä joustavasti vertaisryhmiin tai ikäkauden mukaisiin ryhmiin. Erilaiset oppijat opettavat toisiaan ja oppivat toisiltaan.

Näin luodaan:

- Yksilöllinen oppimispolku oppimiskokonaisuuksien kautta
- Varhaisen tuen ja puuttumisen keinojen tehostaminen esi- ja alkuopetuksessa
- Laadukkaan yleisen tuen käyttäminen (pedagogiikka tuen muotona)
- Oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisy
- Moniammatillinen yhteistyö
- Yhteinen vastuu oppilaista

4. YHTEISÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

Yhteisöllisellä opiskeluhuollolla tarkoitetaan toimintakulttuuria ja toimia, joilla koko oppilaitosyhteisössä edistetään opiskelijoiden oppimista, hyvinvointia, terveyttä, sosiaalista vastuullisuutta, vuorovaikutusta ja osallisuutta sekä opiskeluympäristön terveellisyyttä, turvallisuutta ja esteettömyyttä. Yhteisöllistä opiskeluhuoltoa toteuttavat kaikki opiskeluhuollon toimijat. (Oppilas- ja OPISKELUHUOLTOLaki 4§)

Kaikkien oppilaitoksessa opiskelijoiden kanssa työskentelevien sekä opiskeluhuoltopalveluista vastaavien viranomaisten ja työntekijöiden on tehtävissään edistettävä opiskelijoiden ja oppilaitosyhteisön hyvinvointia sekä kotien ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä. Oppilaitoksen henkilökunnalla on ensisijainen vastuu oppilaitosyhteisön hyvinvoinnista. (Oppilas- ja OPISKELUHUOLTOLaki 4§)

Yhteisöllistä oppilashuoltotyötä on mm.

- verkostotyö muiden asiantuntijoiden kanssa (nuorisotyö, nuorisopsykiatria, lastenpsykiatria, lastensuojelu, poliisi, MLL jne.)
- yhteistyö nuorisotoimen ja oppilaskunnan kanssa
- kiusaamiseen puuttuminen, Verso ja Miniverso
- ryhmäytyminen / ryhmädynamiikka
- läsnäolo tunneilla tarvittaessa / pienryhmien ohjaaminen
- erilaiset kyselyt / tiedottaminen
- vanhempainillat
- työparityöskentely

Ristijärvellä koulu-/kuntakohtaisessa opiskeluhoitoryhmässä työskentelevät opiskelijahuollon henkilöstön lisäksi mm.vanhempainyhdistyksen ja ruokahuollon edustaja sekä koulun henkilökuntaa. Ryhmä kokoontuu kaksi kertaa vuodessa, kerran syys- ja kerran kevätlukukaudella. Lasten ja nuorten parlamentin pöytäkirjasta opiskeluhooltoon liittyvät asiat tuodaan sille tiedoksi samoin kunnan hyvinvointisuunnitelmassa esille nousseet asiat. Kokous ohjaa kouluyhteisön hyvinvoinnin ja turvallisuuden kehittämistä.

Koulun tukioppilastoiminta, oppilaskuntatoiminta ja Verso- vertaissovittelu tukevat yhteisöllisyyden ja hyvinvoinnin kehittämistä, samoin koulun järjestämä kerhotoiminta.

Koulukohtauttaja työskentelee lasten ja nuorten keskuudessa koulun arjessa. Tehtävänä on tukea lapsia ja nuoria koulunkäynnissä, sekä pyrkiä lisäämään kouluviihtyvyyttä erilaisin keinoin yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Toiminnalla pyritään ennaltaehkäisemään poissaoloja sekä lisäämään kouluviihtyvyyttä. Koulukohtauttaja on matalan kynnyksen opetusvelvollisuuteen sitomaton sosiaali- tai kasvatustalon henkilö.

Koulukohtauttaja ohjaa tunteja- tai tuokioita luokille ja pienryhmille esimerkiksi tunne- ja vuorovaikutustaitoihin sekä ryhmädynamiikkaan liittyen. Koulukohtauttaja on läsnä välitunneilla sekä oppitunneilla, kannustaa, tsemppaa ja tukee oppilaita koulun arjessa. Koulukohtauttajan työtä voidaan tehdä myös muilla nimikkeillä, kuten kouluvalmentaja, koulukoutsi sekä hyvinvointiohjaaja.



Tämä vuosikello ilmeisesti kaksi kertaa

OPPILASHUOLLON TOIMIJA

Opiskeluhoolto

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa todetaan, että lasten ja nuorten kehitysympäristön ja koulun toimintaympäristön muuttuessa opiskelijahuollosta on

tullut yhä tärkeämpi osa koulun perustoimintaa. Yhteisötason opiskeluhoito on ennaltaehkäisevää työtä opiskelijan hyvinvoinnin tukemiseksi. Sekä yksilö- että yhteisötason opiskeluhoito perustuu monialaiseen yhteistyöhön, jonka avulla ratkaisut erilaisiin tilanteisiin eivät jää yhden opettajan päätettäväksi. Opiskelijoiden hyvinvoinnin tukemista varten oppilaitoksissa tulee olla opiskeluhoitosuunnitelma, opiskeluhoitoryhmä ja opiskeluhoillon ohjausryhmä. Erityisopettajat toimivat hyvin usein aktiivisesti osana koulujensa OPISKELUHUOLTOa ja ovat jäseninä koulujen opiskeluhoitoryhmissä.

Erityisopettaja tekee monipuolisesti yhteistyötä

Ennen erityisopetuksen kohteena olivat lähes ainoastaan tietyt oppilasryhmät tai yksittäiset oppilaat, mutta inklusion myötä on kehitetty toimintamalleja, joiden kohteena voi edellä mainittujen lisäksi olla myös koko kouluyhteisö. Inklusiivisessa opetuksessa nähdäänkin erityisopettajan ammatillinen yhteistyö muiden opettajien kanssa olevan keskeisessä roolissa. Monitahoinen yhteistyö näyttäytyy esimerkiksi paperitöiden tekemisenä, muiden opettajien konsultointina, erilaisiin moniammatillisiin kokouksiin osallistumisena sekä huoltajien kanssa tehtävänä yhteistyönä.

Konsultaatio on lisääntynyt

Erityispedagoginen konsultaatio tarkoittaa erityisopettajan asiantuntevaa neuvontaa ja ohjausta muille opettajille ja tarvittaessa myös muille ammattilaisille. Heidän tehtävänä on tarjota omaa asiantuntemustaan esimerkiksi keräämällä tietoja haastavasta tilanteesta, analysoimalla ongelmia, laatimalla asianmukaisia toimintasuunnitelmia ja arvioimalla interventiotuloksia.

Erityisopettaja mukana kehittämistyössä

Asiantuntijuuden myötä erityisopettaja on opettajien ja laajan verkostoyhteistyön lisäksi yleensä mukana koulun toimintaan liittyvissä toiminnoissa, kuten resurssien jaossa, koulunkäynnin ohjaajien tukemisessa ja integraatiosuunnittelussa, jotta koulun inklusiivinen rakenne toimii mahdollisimman hyvin.

Ristijärven keskuskoululla tehostetun tuen oppimissuunnitelmat ja HOJKS:t päivitetään kunkin lukuvuoden alussa (elo-lokakuussa) ja tarpeen mukaan lukukauden kuluessa. Oppimissuunnitelmat ja HOJKS:t pyritään tarkastamaan yhteistyössä huoltajan kanssa lukukauden lopulla (maalis-toukokuussa).

Laaja-alainen erityisopettaja ja erityisluokanopettaja pyrkivät osallistumaan vuosittaisiin Kainuun erityisopettajien tapaamisiin.

PERHEKESKUSVERKOSTO

- Perhekeskustoiminta on lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä sekä varhaista tukea, hoitoa ja kuntoutusta tarjoava monialainen verkosto. Perhekeskus pohjautuu perhekeskustoimintamalliin, jossa sovitaan tarvittavista yhteistyörakenteista ja yhteisistä käytänteistä hyvinvointialueella lasten, nuorten ja perheiden parissa toimivien sosiaali- ja terveydenhuollon, kuntien, järjestöjen, yhdistysten ja seurakuntien toimijoiden kanssa.
- **Perhekeskusverkostotyöryhmien rakenne:**



- Lisätietoja: [Perhekeskukset | Kainuun hyvinvointialue](#)

Koulun ulkopuolisten tahojen kanssa tehtävän yhteisöllisen oppilashuollon tarve nousee jokaisen lukuvuoden aikana koulun arjesta (esimerkiksi yhteistyö poliisin, kolmannen sektorin toimijoiden kuten MLL:n, kanssa). Koulupoliisi osallistuu ennaltaehkäisevään kasvatustyöhön tarjoamalla liikenne- ja laillisuuskasvatusta yhdessä liikenneturvatoimijoiden kanssa. Koulupoliisi tekee pääasiassa koulutus- ja valistustyötä kouluissa ja oppilaitoksissa. Tarvittaessa koulupoliisilta voi pyytää apua myös koulussa tapahtuneisiin rikoksiin tai koulukiusaamistapausten selvittelyyn, mikäli ne jatkuvat koulun omista toimenpiteistä huolimatta. Koulussa tapahtuneet lievätkin pahoinpitelytilanteet ovat yleisen syytteen alaisia. Koulupoliisia voi konsultoida matalalla kynnyksellä, p. 029 5464 278 Akuuteissa väkivalta-, uhka- tai päihtymistilanteissa voi soittaa numeroon 112.

5. YKSILÖLLINEN OPISKELUHUOLTO

Oppilaan koulun ulkopuolisen avun lisätarve tulee esille opiskelijalle perustetussa monialaisessa asiantuntijaryhmässä. Monialainen asiantuntijaryhmä perustetaan huoltajien suostumuksella ja he osallistuvat aktiivisesti työskentelyyn. Ryhmä suunnittelee ja aloittaa tarvittaessa toimenpiteet koulun ulkopuolisen tahon (esim. perhesosiaalityö tai lastensuojelu, perheneuvola tai lasten- ja nuorisopsykiatrisen poliklinikan) kanssa tehtävälle yhteistyölle.

Yksilökohtaiseen opiskeluhooltoon kuuluvat kouluterveydenhuolto, psykologi- ja kuraattoripalvelut sekä monialaisen asiantuntijaryhmän tuki. Niillä voidaan täydentää oppilaan saamaa yleistä, tehostettua tai erityistä tukea. Esimerkiksi tehostettua tai erityistä tukea saavalle oppilaalle voi olla tarpeen tehdä psykologinen tutkimus tai kuraattorin laatima sosiaalinen selvitys.

Toisin kuin oppimisen ja koulunkäynnin tuki, yksilökohtainen oppilashuolto perustuu vapaaehtoisuuteen ja edellyttää oppilaan tai tarvittaessa huoltajan suostumusta. Suostumus tarvitaan myös monialaisen asiantuntijaryhmän kokoamiseen.

OPISKELUHUOLTOlain mukaisen, tapauskohtaisesti koottavan asiantuntijaryhmän työssä kertyvät tiedot kirjataan oppilashuoltokertomukseen. Kirjaamisesta säädetään oppilas- ja OPISKELUHUOLTOlaissa. Tiedot ovat salassa pidettävä. Opiskeluhooltokertomukseen voidaan kirjata tieto, että opiskelija saa oppimisen ja koulunkäynnin tukea, tai tieto, että tuen antamista selvitetään. Opiskeluhooltokertomukset säilytetään lukollisessa tilassa.

(Lähde: <https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/oppimisen-ja-koulunkaynnin-tuki-ja-oppilashuolto>)

Lisätietoja: [Tukea arkeen](#) -opas, s.21

KOULUTERVEYDENHUOLTO

Kouluterveydenhoitaja

Kouluterveydenhoitajan työn tavoitteena on turvata jokaiselle koululaiselle mahdollisimman terve kasvu ja kehitys. Varsinainen sairaudenhoito ei kuulu kouluterveydenhuoltoon, paitsi ensiapu koulutapaturmissa ja ensihoito-ohjeet sairastuneille. Terveystarkastaja tapaa opiskelijat vuosittain ja terveystarkastukset ovat laajoja 1., 5. ja 8. luokilla. Kouluterveydenhoitajat huolehtivat myös oppilaiden rokotusohjelman mukaisista rokotuksista.

Kouluterveydenhoitaja toimii moniammatillisessa yhteistyössä koulun henkilökunnan, varhaiskasvatuksen, lääkäreiden, perheneuvolan, sosiaalitoimen, miekkareiden ja muiden lasten-, nuorten- ja aikuispsykiatristen sairaanhoitajien kanssa (LANU). Yhteistyötä tehdään myös erikoissairaanhoidon poliklinikoiden, perusterveydenhuollon terapeuttien ja vastaanotto toiminnan, maahanmuuttopalveluiden, seurakunnan, vapaaehtoisjärjestöjen ja tiedotusvälineiden kanssa. Terveystarkastaja osallistuu moniammatillisiin verkostopalaverihin.

Kouluterveydenhuollon tehtäviin sisältyvät:

- opiskelijan kasvun ja kehityksen sekä terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- laajojen- ja määräaikaisten terveystarkastusten suunnittelu ja toteuttaminen
- vanhempien ja huoltajien kasvatustyön tukeminen
- opiskelijan erityisen tuen tai tutkimusten tarpeen varhainen tunnistaminen ja tukeminen, pitkäaikaisesti sairaan lapsen omahoidon tukeminen yhteistyössä muiden opiskeluhoitojen toimijoiden kanssa sekä tarvittaessa jatkotutkimuksiin ja -hoitoon ohjaaminen
- kouluympäristön terveellisuuden ja turvallisuuden sekä yhteisön hyvinvoinnin edistäminen ja seuranta
- opiskelijan terveydentilan toteamista varten tarpeelliset erikoistutkimukset:

1) asianomaisen alan erikoislääkärin tekemä näön tai kuulon tutkimus ja hänen määräämänsä muut tarvittavat tutkimukset;

2) lasten- tai nuorisopsykiatrin tekemä tutkimus mielenterveyden selvittämiseksi; ja

3) psykologin tekemä tutkimus.

Ristijärven kouluterveydenhoitajana toimii Marja-Liisa Heikkinen marja-liisa.heikkinen@kainuu.fi (p. 040-6711 037)

Koulujen terveydenhoitajien yhteystiedot ja koulujaot löytyvät Kainuun hyvinvointialueen sivuilta.

- [Kouluterveydenhuolto | Kainuun hyvinvointialue](#)
- [Kouluterveydenhuolto Ristijärvi | Kainuun hyvinvointialue](#)

Koululääkäri

Koululääkäri toimii lääketieteellisenä asiantuntijana kouluterveydenhuollossa. Lääkäri työskentelee terveydenhoitajan työparina ja on konsultoitavissa myös silloin, kun hän ei ole koulussa paikalla. Kouluterveydenhuoltoon ja koululääkäritoimintaan ei kuulu varsinainen

sairaushoito. Koululaisten sairaanhoidolliset asiat hoidetaan pääsääntöisesti kuntien terveysasemilla, jonne huoltajat varaavat ajan tarvittaessa.

Koululääkärin yksilökohtainen työ:

- Opiskelijoiden terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen sekä kasvun ja kehityksen seuraaminen.
- Laajojen terveystarkastusten toteuttaminen yhdessä terveydenhoitajan kanssa.
- Terveysneuvonta
- Lisä- ja seurantakäyntien toteuttaminen.
- Tarvittaviin lisätutkimuksiin ja hoitoon ohjaaminen.
- Koulunkäyntiin liittyvien lääkärintlausuntojen laatiminen.

Koulun terveydenhoitaja antaa ajat koululääkärin vastaanotolle ja puhelinajoille.

Koulujen psykiatrinen sairaanhoitaja eli miekkari

Koulujen psykiatrinen sairaanhoitaja eli miekkari työskentelee nuorten (13–18 v.) perustason mielenterveystyössä. Miekkari ehkäisee ja puuttuu varhain oppilaiden/opiskelijoiden huolenaiheisiin ja psyykkiseen oireiluun sekä antaa vanhemmille ja koululle keinoja tukea oireilevia oppilaita. Nuori itse, hänen vanhempansa tai muu huolen huomannut henkilö voi ottaa yhteyttä miekkariin.

Miekkarin tärkeimmät tehtävät:

- Yksilötyöskentely nuoren kanssa; arviointi, tilanteen kartoittaminen ja selvittely, hoidon tarpeen arvio, hoitosuunnitelma ja hoito
- Perheen ja vanhempien tukeminen ja ohjaaminen/hoitaminen
- Nuoren hoito silloin, kun nuori on ollut nuorisopsykiatrisen poliklinikan/osaston potilaana

Ristijärven koulumiekkarina toimii Pirjo Kivijärvi, pirjo.kivijarvi@kainuu.fi (p. 044 - 7974 201)

Miekkareiden yhteystiedot ja koulujaot löytyvät Kainuun hyvinvointialueen sivuilta

- [Kouluterveydenhuolto | Kainuun hyvinvointialue](#)
- [Kouluterveydenhuolto Ristijärvi | Kainuun hyvinvointialue](#)

KURAATTORIPALVELUT

Koulukuraattori on oppilaitoksen sosiaalialan asiantuntija, joka antaa opiskelijalle ja hänen lähiyhteisölleen tukea, ohjausta, konsultaatiota sekä asiantuntija-apua. Koulukuraattorin työn keskeisinä tavoitteina ovat opiskelijan hyvinvoinnin edistäminen ja koulunkäynnin tukeminen.

Opiskeluhuollon kuraattoripalvelut on tarkoitettu Kainuun alueella esiopetuksessa oleville lapsille, perusopetuksen oppilaille sekä lukion ja ammatillisen koulutuksen opiskelijoille oppilas- ja opiskelijahuoltolain mukaisesti. Kuraattorin palvelut ovat opiskelijoille vapaaehtoisia. Huoltajalla ei ole oikeutta kieltää alaikäistä käyttämästä opiskeluhoollon palveluja (Oppilas- ja opiskelijahuoltolaki, 18§).

Hyvinvointialueella jokaiselle koululle ja esiopetuspiisteelle on nimetty oma kuraattori.

Voit olla yhteydessä koulukuraattoriin:

- jos on huolta koulunkäynnistä tai opiskelusta (esim. kaverisuhteet, kiusaaminen, kouluun tuleminen, koulussa työskentely, poissaolot)
- jos on huolta kotiin ja vapaa-aikaan liittyvistä asioista (esim. vuorokausirytmä, liiallinen pelaaminen, erimielisyydet perheessä)
- motivaatiopulmissa
- jaksamiseen ja mielialaan liittyvissä asioissa
- kriisitilanteissa
- jos päihteidenkäyttö huolestuttaa

Yhteydenoton jälkeen koulukuraattori arvioi tuen tarpeen ja sen kiireellisyyden yhteistyössä oppilaan tai opiskelijan ja tarvittaessa hänen huoltajansa kanssa. Kuraattori toimii yhteistyössä oppilaitoksen työntekijöiden kanssa ja tarvittaessa ohjaa hänet myös muiden tukipalveluiden piiriin.

Koulukuraattori voi:

- Keskustella lapsen tai nuoren, huoltajien ja oppilaitoksen työntekijöiden kanssa tarvittavan tuen suunnittelemiseksi
- Tarjota keskustelukäyntejä lapselle, nuorelle tai huoltajille
- Tehdä yhteistyötä lapsen, nuoren ja huoltajien sekä sovittujen koulun ulkopuolisten asiantuntijoiden kanssa. Aikuisten yhteistyöllä pyritään selvittämään, mistä vaikeudet johtuvat, millaista tukea lapsi tai nuori tarvitsee ja mitä voidaan tehdä tilanteen helpottamiseksi
- Havainnoida luokassa osana lapsen tai nuoren tuen suunnittelua tai opettajan konsultaatiota
- Pitää erilaisia ryhmiä esimerkiksi tunne- ja kaveritaitoihin sekä stressinhallintaan liittyen
- Olla mukana kehittämässä yksittäisten luokkien ja koko koulun/oppilaitoksen hyvinvointia tukevia toimenpiteitä

Koulukuraattorityö on luottamuksellista ja sitä ohjaavat salassapitosäännökset. Koulukuraattorilla on oppilashuoltolain ja opetustoimen lainsäädännön lisäksi myös sosiaalihuoltolain noudattamisvelvollisuus. Kuraattori huolehtii omalta osaltaan oppilaiden oikeusturvasta ja sen toteutumisesta siten, että oppilas saa tarvitsemansa tuen ja palveluohjauksen.

Toimi näin

Ota yhteyttä koulukuraattoriin puhelimitse tai jätä yhteydenottopyyntö viestin, sähköpostin tai Wilman kautta. Yhteydenottoosi vastataan mahdollisimman pian. Kuraattorin yhteystiedot löytyvät koulun / oppilaitoksen verkkosivuilta.

Ristijärven keskuskoulun koulukuraattorina toimii Tanja Pöllänen (tanja.pollanen@kainuu.fi, 044 777 3056 fi), ja hän on koululla tavattavissa kahden viikon välein perjan-tais. Koulukuraattorin tavoittaa ensisijaisesti Wilma-viestillä.

Koulujen psykiatrinen sairaanhoitaja eli miekkari

Koulujen psykiatrinen sairaanhoitaja eli miekkari työskentelee nuorten (13–18 v.) perustason mielenterveystyössä. Miekkari ehkäisee ja puuttuu varhain oppilaiden/opiskelijoiden huolenaiheisiin ja psyykkiseen oireiluun sekä antaa vanhemmille ja koululle keinoja tukea oireilevia oppilaita. Nuori itse, hänen vanhempansa tai muu huolen huomannut henkilö voi ottaa yhteyttä miekkariin.

Miekkarin tärkeimmät tehtävät:

- Yksilötyöskentely nuoren kanssa; arviointi, tilanteen kartoittaminen ja selvittely, hoidon tarpeen arvio, hoitosuunnitelma ja hoito
- Perheen ja vanhempien tukeminen ja ohjaaminen/hoitaminen
- Nuoren hoito silloin, kun nuori on ollut nuorisopsykiatrisen poliklinikan/osaston potilaana

Miekkareiden yhteystiedot ja koulujaot löytyvät Kainuun hyvinvointialueen sivuilta

- [Kouluterveydenhuolto | Kainuun hyvinvointialue](#)
- [Kouluterveydenhuolto Ristijärvi | Kainuun hyvinvointialue](#)

Ristijärven miekkarina toimii Pirjo Kivijärvi pirjo.kivijarvi@kainuu.fi (044 797 4201)

PSYKOLOGIPALVELUT

Koulupsykologit toimivat kouluilla osana koulujen oppilashuoltoa yhteistyössä oppilaiden, vanhempien, opettajien ja muun oppilashuoltohenkilöstön kanssa. Koulupsykologin tehtävänä on tukea esi- ja perusopetuksessa olevien lasten koulunkäyntiä, psyykkistä hyvinvointia ja kokonaiskehitystä sekä kartoittaa ja ennaltaehkäistä oppimisen pulmia.

Koulupsykologien työtehtävät:

- kouluyhteisön kehittämistehtävät ja muu ennaltaehkäisevä työ
- toimiminen osana esi- ja perusopetuksen oppilashuoltoa
- opettajien ja oppilashuoltohenkilöstön konsultointitehtävät
- huoltajien ohjaus ja neuvonta
- opetuksen järjestämistä koskevien tukitoimenpiteiden suunnittelu yhdessä oppilaan, huoltajien ja opettajien ja oppilashuollon toimijoiden kanssa
- oppimisedellytysten arviointi psykologisia tutkimusmenetelmiä käyttäen
- psyykkisen tuen tarpeen arviointi, tarvittava jatko-ohjaus sekä yhteistyö mm. perheneuvolan, lastensuojelun ja erikoissairanhoidon kanssa

Koulupsykologisiin voivat ottaa yhteyttä niin vanhemmat, opettajat, muu koulun henkilökunta kuin opiskelijatkin.

[Koulupsykologit | Kainuun hyvinvointialue](#)

Ristijärven keskuskoulun koulupsykologina toimii psykologi Kari Matilainen kari.matilainen@kainuu.fi (puh. 044 7338 967). Koulupsykologia ei tavoita Wilma-viestillä.

LAPSIPERHEIDEN SOSIAALIPALVELUT

Lapsiperheiden kotipalvelu

Lapsiperheiden ammatillinen kotipalvelu on sosiaalihuoltolain (1301/2014,19§) mukaista lapsiperheille suunnattua sosiaalipalvelua. Lapsiperheiden kotipalvelu on tavoitteellista, suunnitelmallista ja määräaikaista. Kotipalvelulla tuetaan perheen omien voimavarojen vahvistumista ja arjessa selviytymistä. Palvelua voivat saada lapsiperheet, jotka tarvitsevat esimerkiksi lyhytaikaista tukea välttämättömistä kotiaskareista huolehtimiseen ja / tai lastenhoitoapua.

Tavoitteena on vahvistaa perheen arjessa selviytymistä. Työskentelyllä pyritään perheiden varhaiseen tukemiseen esimerkiksi kuormittavissa elämäntilanteissa. Lapsiperheiden kotipalvelun tarve arvioidaan tapauskohtaisesti ja palvelun määrästä ja yksityiskohdista sovitaan yhdessä perheen kanssa ennen kotipalvelun aloittamista. Kotipalvelun tuen tarvetta arvioitaessa kartoitetaan myös perheen omat verkostot ja muut mahdolliset tukimuodot kuten päivähoito ja kolmannen sektorin palvelut.

Palvelu myönnetään pääsääntöisesti tilapäisenä palveluna. Muu kuin tilapäinen kotipalvelu katsotaan säännölliseksi kotipalveluksi ja se edellyttää palvelun tarpeen arviointia ja asiakassuunnitelmaa.

Työntekijän ja perheen välinen suhde perustuu luottamuksellisuuteen. Kotikäynnit kirjataan asiakastietojärjestelmään.

Lapsiperheiden kotipalvelulla voidaan tukea esimerkiksi seuraavissa tilanteissa:

- raskauteen, synnytykseen tai vauvan hoitoon liittyvä tarve
- äkillinen elämäntilanteen muutos perheessä (esim. perheen jäsenen sairastuminen tai avio-/avoero)
- vanhemman tilapäinen uupumus tai väsymys
- vanhemman sairaus tai tapaturma ja toipuminen
- lasten tai vanhemman terapia- ja lääkärikäynnit

Asiakasmaksut

Tilapäinen lapsiperheiden kotipalvelu (enintään seitsemän (7) käyntikertaa kalenterivuodessa) on maksullista palvelua, 5 € / tunti.

Tilapäisestä kotipalvelusta ei peritä maksua, mikäli palvelu on lastensuojelun avohuollon tukitoimi. Säännöllisen (enemmän kuin seitsemän (7) käyntikertaa kalenterivuodessa) kotipalvelun maksu määräytyy perheen henkilömäärän ja tulojen mukaan. Lisätietoja asiakasmaksusta löytyy Kainuun soten voimassa olevasta asiakasmaksuohjeesta:

[Lapsiperheiden kotipalvelun asiakasmaksut](#)

Lapsiperheiden kotipalvelun hakeminen Kainuun hyvinvointialueen kunnissa:

Palvelua voidaan hakea täyttämällä sähköinen lomake omasotessa, täyttämällä tulostettava lomake tai ottamalla yhteyttä kotipalvelun sosiaaliohjaajaan.

Kotipalvelua kannattaa hakea hyvissä ajoin varmistaakseen kotipalvelun saamisen tiettyyn ja tarvittavaan ajankohtaan (palvelun järjestämisaika on 14 vrk).

Hakemukset ja lisätietoja palvelusta: [Lapsiperheiden kotipalvelu | Kainuun hyvinvointialue](#)

Paperiset hakemukset toimitetaan osoitteeseen:

Kainuun hyvinvointialue / Perhetyö

Lapsiperheiden kotipalvelun sosiaaliohjaaja

Kajaanin perhekeskus

Lönnotinkatu 2 C, 87100 Kajaani

Lapsiperheiden kotipalvelun sosiaaliohjaaja

puh. 044 797 4434

Perhetyö

Lapsiperheiden ammatillinen perhetyö on sosiaalihuoltolain (1301/2014, 18 §) mukaista sosiaalipalvelua. Perhetyö on lapsiperheiden auttamista ja tukemista arjessa esim. keskustelua, ohjausta, neuvontaa ja mallintamista sekä yhdessä tekemistä. Perhetyön tarpeen perheessä voi aiheuttaa elämäntilanteen yllättävä muutos, kriisi, päihdeongelma, uupumus, lapsen käyttäytymiseen tai koulunkäyntiin liittyvät ongelmat.

Perhetyö toimii lapsiperheiden ennaltaehkäisevänä varhaisen tuen palveluna. Yhteistyötä tehdään mm. äitiys-, lasten- ja perheneuvolan, päivähoidon, koulun ja terapiatyöntekijöiden kanssa. Perhetyö ei edellytä lastensuojelun asiakkuutta, mutta voi olla lastensuojelun avohuollontukitoimena.

Työskentely on tavoitteellista, suunnitelmallista sekä määräaikaan rajattua. Perhetyön tavoitteet määritellään perhe- ja tilannekohtaisesti. Lapsen hyvinvointi on perhetyössä tärkeintä. Asiakastapaamiset kirjataan asiakastietojärjestelmään. Työntekijän ja perheen välinen suhde perustuu luottamuksellisuuteen.

Perhetyön tavoitteet:

- perheen omien voimavarojen ja toimintakyvyn vahvistaminen
- vanhemmuuden tukeminen
- vanhemman ja lapsen välisen vuorovaikutuksen tukeminen
- lapsen ja nuoren hoidon ja kasvatuksen tukeminen
- sosiaalisten verkostojen laajentaminen
- perheen elämänlaadun parantaminen ja arjen hallinta
- perheen itsenäinen selviytyminen arjessa

Nopsa-perhetyö

Nopsa-perhetyö on lyhytkestoista matalan kynnyksen perhetyötä, johon sisältyy 1-5 tapaamista asiakasperheen tarpeen mukaan. Nopsa-perhetyön työskentely keskittyy asiakasperheen kanssa perheessä sillä hetkellä olevaan akuuttiin pulmaan. Työskentely on ratkaisukeskeistä ja siinä hyödynnetään perheen kokemaan pulmalliseen tilanteeseen

kohdennettuja työskentelytapoja. Työskentelyn aikana tavataan vanhempia, lasta sekä perhettä yhdessä. Nopsa-perhetyön tapaamisten päätyttyä perhetyön työntekijä soittaa asiakkaalle ”mitä kuuluu” – puhelun.

Perhetyön sosiaaliohjaaja puh. 044 797 4878

Perhetyön hakeminen Kainuun hyvinvointialueen kunnissa:

Palvelua voidaan hakea täyttämällä sähköinen lomake omasotessa, täyttämällä tulostettava lomake tai ottamalla yhteyttä perhetyön sosiaaliohjaajaan. Hakemukset ja lisätietoa Kainuun hyvinvointialueen perhetyöstä:

[Perhetyö | Kainuun hyvinvointialue](#)

Paperiset hakemukset toimitetaan osoitteeseen:

Kainuun hyvinvointialue / Perhetyö

Kajaanin perhekeskus

Lönnotinkatu 2 C, 87100 Kajaani

Perhetyön sosiaaliohjaaja puh. 044 797 4878

Tietoa perhetyöstä löydät myös osoitteesta:

[Perhetyö | THL](#)

Lapsiperheiden sosiaalityö

Palvelutarpeenarviointi

· Kajaanissa ja Sotkamossa palvelutarpeenarviointia tekevät omat tiimit, muissa kunnissa palvelutarpeenarviointia tekevät kaikki lapsiperheiden sosiaalityön työntekijät. Työntekijöitä voi konsultoida tarvittaessa, työntekijöiden yhteystiedot ja puhelinajat löytyvät [Kainuun hyvinvointialueen nettisivuilta](#).

[Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi](#) -lomake ja [lastensuojeluilmoitus](#) voidaan tehdä sähköisesti, täyttämiseen ja lomakkeiden sähköiseen lähettämiseen ei vaadita kirjautumista. Lastensuojeluilmoituksen ja yhteydenoton voi tehdä myös paperilomakkeella, jolloin ne on toimitettava oman kunnan lapsiperheiden sosiaalityöhön, tulostettavat lomakkeet löytyvät hyvinvointialueen [nettisivuilta](#).

Palvelutarpeen arviointi tarkoittaa lapsen ja perheen nykytilanteen kartoitusta ja tuen tarpeen selvittämistä. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään myös tarvittaessa lapsen lastensuojelun tarve. Palvelutarpeen arviointi alkaa yhteydenotosta sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi, hakemuksesta tai lastensuojeluilmoituksesta. Jos varhaiskasvatuksessa tai perusopetuksessa nousee huoli lapsesta tai siellä huomataan perheen tuen tarve, yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa heidän suostumuksellaan. Mikäli suostumusta ei saada, tulee lapsesta tehdä lastensuojeluilmoitus.

Palvelutarpeen arviointi tarkoittaa arviointia siitä, tarvitseeko lapsi tai perhe palveluja. Perhe tai lapsi voidaan ohjata palvelujen piiriin kuten perheneuvolaan, kotipalveluun tai perhetyöhön. Palveluna voi olla myös tukihenkilö tai tukiperhe. Sosiaalihuoltolaki 36 §

edellyttää, että ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä tehdään seitsemän arkipäivän kuluessa asian vireille tulosta. Vireille tulon perusteella sosiaalialan ammattihenkilö ottaa yhteyttä lapsen vanhempiin/huoltajiin ja sopii yleensä tapaamisen.

[Yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi](#) -lomake ja [lastensuojeluilmoitus](#) voidaan tehdä sähköisesti, täyttämiseen ja lomakkeiden sähköiseen lähettämiseen ei vaadita kirjautumista. Lastensuojeluilmoituksen ja yhteydenoton voi tehdä myös paperilomakkeella, jolloin ne on toimitettava oman kunnan lapsiperheiden sosiaalityöhön, tulostettavat lomakkeet löytyvät hyvinvointialueen [nettisivuilta](#).

Palvelutarpeen arviointi tarkoittaa lapsen ja perheen nykytilanteen kartoitusta ja tuen tarpeen selvittämistä. Palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä selvitetään myös tarvittaessa lapsen lastensuojelun tarve. Palvelutarpeen arviointi alkaa yhteydenotosta sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi, hakemuksesta tai lastensuojeluilmoituksesta. Jos varhaiskasvatuksessa tai perusopetuksessa nousee huoli lapsesta tai siellä huomataan perheen tuen tarve, yhteydenotto sosiaalihuoltoon tuen tarpeen arvioimiseksi tehdään yhteistyössä vanhempien kanssa heidän suostumuksellaan. Mikäli suostumusta ei saada, tulee lapsesta tehdä lastensuojeluilmoitus.

Palvelutarpeen arviointi tarkoittaa arviointia siitä, tarvitseeko lapsi tai perhe palveluja. Perhe tai lapsi voidaan ohjata palvelujen piiriin kuten perheneuvolaan, kotipalveluun tai perhetyöhön. Palveluna voi olla myös tukihenkilö tai tukiperhe. Sosiaalihuoltolaki 36 § edellyttää, että ratkaisu palvelutarpeen arvioinnin tekemisestä tehdään seitsemän arkipäivän kuluessa asian vireille tulosta. Vireille tulon perusteella sosiaalialan ammattihenkilö ottaa yhteyttä lapsen vanhempiin/huoltajiin ja sopii yleensä tapaamisen.

Ristijärven lastensuojelussa toimii sosiaalityöntekijä Hanna –Leena Keränen hanna-leena.keranen@kainuu.fi (p. 044 7159 321).

Lisätietoa palvelutarpeenarvioinnista, lastensuojeluilmoituksen tekemisestä ja lastensuojelusta:

[Huoli lapsesta | Kainuun hyvinvointialue](#)

[THL:n lastensuojelun käsikirja](#)

Perheoikeudelliset palvelut (lastenvalvojat)

Lastenvalvojat voivat pyytää varhaiskasvatukselta lasta ja hänen vanhempiaan koskevaa lausuntoa käräjäoikeudelle tehtävää olosuhdeselvitystä varten (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 190/2019, 16 §). Lausuntopyynnössä eritellään asiat, joista tarvitaan tietoa. Vastattaessa pyydetään huomioimaan molempien vanhempien rooli lapsen elämässä ja tuomaan asiat esille avoimesti ja kattavasti olemassa olevan tiedon pohjalta. Varhaiskasvatuksen lausunnolla on suuri merkitys, koska käräjäoikeus pyytää olosuhdeselvityksiä saadakseen kattavan käsityksen lapsen ja vanhempien kokonaistilanteesta päätöksenteon perusteeksi.

Lastenvalvoja puh. 044 750 2167
Puhelinaika ma–pe klo 9–10

[Lastenvalvojen yhteystiedot | Kainuun hyvinvointialue](#)

Sosiaalipäivystys

P. 044 797 0676

Kiireellisissä sosiaalihuollon avun tarpeessa asiakkaan tulee olla yhteydessä sosiaalipäivystykseen. Sosiaalipäivystyksellä tarkoitetaan välttämättömien ja kiireellisten sosiaalipalvelujen ja muiden tukitoimien järjestämistä erilaisissa sosiaalisissa hätä- ja kriisitilanteissa.

Lisätietoja: [Sosiaalipäivystys | Kainuun hyvinvointialue](#)

KUNTOUTUS

Fysioterapia

Fysioterapeutin tehtävänä on tuottaa kainuulaisille lakisääteiset lääkinnällisen kuntoutuksen fysioterapia- ja apuvälinepalvelut osana asiakkaan/potilaan hoito- ja palveluketjuja. Tavoitteena on edistää/tukea asiakkaan/potilaan/perheen fyysistä toimintakykyä ja itsenäistä selviytymistä arjessa. Työ on osa moniammatillista yhteistyötä eri sidosryhmien kanssa. Fysioterapia on näyttöön ja tutkimukseen perustuvaa.

Fysioterapiapalveluita tarjotaan kaikille ikäryhmille yksilöllisen tarpeen mukaisesti. Kaikilla terveysasemilla fysioterapiaan pääsee tuki- ja liikuntaelinvaivoissa lääkärin tai hoitajan tekemän hoidontarpeen arvioinnin mukaisesti. Asiakkaita ohjautuu myös esim. neuvolasta, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollosta. Asiakkailta on mahdollisuus päästä fysioterapiaan ohjauksikäynnille terveysasemille ottamalla itse yhteyttä oman kunnan terveysasemalle.

Varhaiskasvatuksen ja esi- ja perusopetuksen henkilöstö voi ohjata vanhempia ottamaan yhteyttä fysioterapeuttiin huolen herätessä.

Lisätietoja: [Fysioterapia | Kainuun hyvinvointialue](#)

Ristijärvellä fysioterapiaa voidaan toteuttaa sekä Keskuskoulun, Virtaalan että terveyskeskuksen tiloissa. Kaikki terapiat ovat yksilökohtaisia ja hoitava yksikkö on yhteydessä suoraan opiskelijan luokanvalvojan.

Puheterapia

Puheterapian tarkoituksena on vuorovaikutuksen tukeminen, puheen, kielen, äänen, syömisen ja nielemisen häiriöiden ennaltaehkäiseminen, tutkiminen, ohjaus, seuranta ja terapia. Tavoitteena on myös ennaltaehkäistä oppimisvaikeuksia. Tarvittaessa lapsi ohjataan jatkotutkimuksiin. Puheterapia perustuu asiakkaan, perheen ja terapeutin yhteistyöhön. Tarvittaessa tehdään yhteistyötä esimerkiksi neuvolan, varhaiskasvatuksen, perusopetuksen, toimintaterapeutin, psykologin ja lääkärin kanssa. Puheterapeutti voi osallistua tarpeen mukaan esikoulun palaveriin. Puheterapeutin voi myös perustellusta syystä pyytää mukaan yksilölliseen oppilashuoltopalaveriin, kun asiakkuus on jo olemassa. Puheterapiakuntoutuksen tavoitteet ja menetelmät valitaan lapsen yksilöllisten tarpeiden mukaan. Puheen ja kielen kehitystä tuetaan muun muassa erilaisten leikkien, pelien ja tehtävien avulla. Kotiharjoittelu on tärkeä osa puheterapiaa.

Esikoulu- ja kouluikäiset lapset tulevat puheterapeutin arviointiin neuvolan terveydenhoitajan/ kouluterveydenhoitajan/lääkärin/psykologin pyynnöstä. Puheterapeutti kutsuu perheen ensikäynnille puhelimitse tai kirjeitse. Uudet asiakkaat täyttävät tarvittaessa esitietokyselyn ensikäyntiä varten Omasotessa. Kainuun hyvinvointialueen puheterapian nettisivulla on ohje vanhemmille sähköisen esitietokyselyn täyttämistä. Sieltä löytyy myös

varhaiskasvatuksen kyselylomake, joka täytetään esikoulussa. Perhe kertoo saamastaan puheterapia-ajasta esikoulussa, jossa tulostetaan ja täytetään lomake. Vanhemmat tuovat sen mukanaan puheterapiakäynnille.

Kouluikäisiä lapsia ohjautuu puheterapiaan harvakseltaan. Puheterapiaan ohjautumisen syynä voi olla mm. änkytys tai puhemotoriikan pulmat esim. sitkeä äännevirhe.

Lisätietoja: [Puheterapia | Kainuun hyvinvointialue](#)

Puheterapeutit käyttävät pääsääntöisesti kouluterveydenhoitajan työtilaa tai pohjakerroksen luokkatilaa.

Ravitsemusterapia

Ravitsemusterapeutin työtä on ravitsemushoidon ja ravitsemukseen liittyvän terveyden edistämisen kehittäminen sekä sairauksien ennalta ehkäiseminen ja hoito. Ravitsemusterapiassa pyritään tunnistamaan ravitsemukseen liittyviä haasteita ja löytämään toimintamalleja niiden helpottamiseksi yhdessä asiakkaan ja perheen kanssa.

Ravitsemusterapiapalveluihin ohjaututaan neuvolasta, kouluterveydenhuollosta tai lasten- ja nuorten somaattisen ja psykiatrian poliklinikoilta terveydenhuollon ammattilaisen pyynnöllä. Pyyntö perustuu terveydenhuollon ammattilaisen tekemään hoidon tarpeen arvioon. Syitä, jonka vuoksi ravitsemusterapeutille ohjaututaan ovat mm.: vaikea lihavuus, kasvunpoikkeamat, huomattavan rajoittunut ruokavalio esim. allergian tai valikoivan syömisen vuoksi, syömishäiriöoireet, ruoansulatuskanavan sairaudet ja vaikeat oireet, diabetes, kasvis- ja vegaaniruokavaliot.

Lisätietoja: [Ravitsemusterapia | Kainuun hyvinvointialue](#)

Toimintaterapia

Lasten toimintaterapian tavoitteena on tukea lapsen suoriutumista niissä toiminnoissa, joita hän parhaillaan ikänsä ja kehitysvaiheensa mukaisesti harjoittelee sekä osallistumista arjessa itselle merkityksellisiin toimintoihin ikätasoisesti. Toimintaterapiassa lapsen taitoja vahvistetaan esimerkiksi tavoitteellisten leikkien ja pelien avulla kohti terapiatavoitteita. Lasten toimintaterapia toteutuu aina tiiviissä yhteistyössä perheen ja tarvittaessa varhaiskasvatuksen/koulun kanssa. Näin taitojen oppimista voidaan tukea lapsen lähiympäristössä esimerkiksi kotiharjoittein. Toimintaterapiassa huomioidaan lapsen yksilöllinen kehitys, mielenkiinnon kohteet, vahvuudet sekä arjessa esiin nousevat haasteet.

Perusteena toimintaterapia-arvioon ohjautumiseen voivat olla esimerkiksi haasteet leikissä, kaveritaidoissa, hahmottamisessa, (hieno)motorisissa taidoissa tai itsestä huolehtimisen toiminnoissa. Jos lapsella on toiminnan ohjauksen sekä mahdollisen käyttäytymisen haasteita, lähete toimintaterapia-arvioon tehdään vain, jos lapsella on muutakin edellä mainittua taitohaastetta. Lapset, joilla ei ole taitohaasteita, suositellaan ohjaamaan perheneuvolaan. Perustasolla toimintaterapia-arvioon ohjaututaan yleisimmin terveydenhoitajan tai lääkärin pyynnöllä, joissain tapauksissa myös perheneuvolan kautta (lähettämisen kriteerit). Toimintaterapia-arviossa kartoitetaan mahdollisia tuen tarpeita ja tarvittaessa lapsi voi arvion jälkeen saada toimintaterapiaa.

Lisätietoja: [Toimintaterapia | Kainuun hyvinvointialue](#)

Ristijärven keskuskoululla toimintaterapeuttien käytössä ovat koulun kaikki tilat tarpeen ja resurssien mukaisesti.

ERIKOISSAIRAANHOITO

Erikoissairaanhoidosta vastaa Kainuun hyvinvointialue kunnan Ristijärven ja oppimisen tuen suunnitelman mukaisesti.

NUORISOTOIMI

Nuorisotoimen tavoitteena on järjestää yhteistyökumppaneiden kanssa mielekästä toimintaa ristijärveläisille nuorille. Haluamme parantaa nuorten elinoloja ja luoda edellytyksiä nuorten kansalaistoiminnalle. Perusnuorisotyö tarjoaa kevät- ja syyslukukaudella avointa toimintaa, tapahtumia ja teemailtoja lapsille ja nuorille.

Nuorisotila Nuokkari on maksuton nuorten kohtaamispaikka, jossa nuoret voivat vapaa-ajallaan tavata toisiaan turvallisessa ympäristössä aikuisen läsnä ollessa. Nuokkarilla voidaan pelata erilaisia pelejä, askarrella sekä jutella kavereiden ja aikuisten kanssa. Lisäksi järjestämme myös discoja, yökahvilatoimintaa, päiväleirejä sekä retkiä.

KOLMAS SEKTORI

4H - YHDISTYS

Ristijärven 4H-yhdistys järjestää koulun kanssa yhteistyössä koululaisten kerhotoimintaa. 4H-yhdistyksen kanssa yhteistyössä toteutetaan myös mm. metsäretki-päiviä.

URHEILUSEURA RISTIJÄRVEN PYRY

Ristijärven Pyryn tavoitteena on aktivoida ja innostaa lapsia ja nuoria liikuntaharrastusten pariin. Seura pyrkii kehittämään lapsille ja nuorille hauskoja ja monipuolisia liikunta- ja kilpailumahdollisuuksia. Yhteistyö koulun ja urheiluseuran välillä on aktiivista. Ristijärven Pyryn kerhotoiminnasta tiedotetaan mm. koulun wilman kautta. Liikuntatapahtumien järjestämisessä tehdään yhteistyötä Ristijärven Pyryn kanssa.

MANNERHEIMIN LASTENSUOJELULIITTO

Paikallisen Ristijärven MLL-yhdistyksen kanssa tehdään yhteistyötä mm. tukioppilastoiminnassa ja tapahtumien järjestämisessä.

5.SIIRTYMÄVAIHEIDEN TIEDONSIIRRON KÄYTÄNTEET

Ristijärven kunnassa siirtymävaiheen palaverit järjestetään:

- varhaiskasvatuksesta siirryttäessä esiopetukseen
- esiopetuksesta siirryttäessä alkuopetukseen
- kuudennelta luokalta siirryttäessä 7.luokalle tuen tarpeen oppilaiden osalta

- opiskelijoitten siirtyessä 9. luokalta toiselle asteelle tuen tarpeen oppilaiden osalta.

Varhaiskasvatuksen Versojen vastuopettaja ja ryhmässä työskentelevä lastenhoitaja tapaavat yleensä toukokuussa esiluokanopettajan, jolle huoltajien luvalla siirretään tulevien esiluokkalaisten oppimiseen ja mahdolliseen opiskeluun tukeen liittyvät tiedot.

Esiopetukseen siirryttäessä tuentarpeisten lasten siirtopalavereissa koollekutsujana on päiväkotia. Palaverissa ovat lapsen tarpeiden mukaan mukana varhaiskasvatuksenopettaja, esiluokanopettaja, huoltajat, erityisopettaja, rehtori, lastenhoitaja, koulunkäynninohjaaja, lasta kuntouttavat tahot, iltapäivätoiminnan edustaja. Vastaanottava taho laatii palaverista muistion, ja vastaa sen arkistoinnista.

Erityisluokanopettaja ja opinto-ohjaaja siirtävät meiltä 9. luokalta lähtevien oppimisen tuen piirissä olevien oppilaiden tiedot toiselle asteelle, yleensä toisen asteen kutsumana. Erityistä tukea tarvitsevien oppilaiden, erityisesti 11-vuotiseen oppivelvollisuuteen kuuluvien opiskelijoitten osalta, oppimispolun suunnittelussa on yleensä vastaanottava toinen aste mukana jo yhdeksännen luokan syksystä alkaen. Tällöin erityisluokanopettaja, erityisopettaja, rehtori ja opinto-ohjaaja yhdessä opiskelijan ja hänen huoltajansa kanssa suunnittelevat opintopolun ja asumiseen liittyvät tuet yhteistyössä.

ESIOPETUKSESTA ALKUOPETUKSEEN

Esiluokanopettaja siirtää alkuopetuksen opettajalle ja koulunkäynninohjaajalle toukokuussa esioppilaista opiskeluun ja mahdolliseen oppimisen tukeen liittyvät tiedot.

KOULUN ALOITUKSEN LYKKÄÄMINEN

Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden (Määräykset ja ohjeet 2014:96) mukaan pidennetyt oppivelvollisuuden piiriin kuuluvat vaikeasti vammaiset lapset. Myös vaikea sairaus voi olla syynä pidennettyyn oppivelvollisuuteen. Määritelmä on otettu asiakirjasta Hallituksen esitys Eduskunnalle koulutusta koskevaksi lainsäädännöksi (HE 86/1997).

Harkittaessa kuuluuko lapsi pidennetyt oppivelvollisuuden piiriin, tulisi hänen tilannettaan verrata edellä mainittuun määritelmään. Pidennetyt oppivelvollisuuden ja samalla kertaa tehtävän erityisen tuen ensikertaisen päätöksen perusteluina tulee olla psykologinen tai lääketieteellinen lausunto, josta tulisi käydä ilmi asiantuntijan näkemys vammaisuuden asteesta. Hakemus pidennetyt oppivelvollisuudesta tai koulun aloituksen lykkäämisestä tehdään edellisen lukuvuoden kevätlukukauden aikana, kun lapsen oppivelvollisuus alkaisi.

<https://www.oph.fi/fi/koulutus-ja-tutkinnot/pidennetty-oppivelvollisuus>

VUOSILUOKAN KERTAAMISEN KÄYTÄNTEET

Opiskelija siirtyy vuosiluokalta toiselle saavutettuaan ko. oppiaineen oppimäärän hyväksytysti.

Opiskelija voidaan jättää vuosiluokalle, jos hänen lukuvuotta koskeva suorituksensa yhdessä tai useammassa vuosiluokan oppimäärään kuuluvassa oppiaineessa on hylätty.

Ennen luokalle jättämistä oppilaalle tulee varata mahdollisuus opetukseen osallistumatta erillisessä kokeessa osoittaa saavuttaneensa hyväksyttävät tiedot ja taidot. Mahdollisuuksia voidaan antaa paikallisessa opetussuunnitelmassa päätettävällä tavalla yksi tai useampia lukuvuoden aikana tai lukuvuoden koulutyön päätyttyä. Erillinen koe voi sisältää

monipuolisesti erilaisia suullisia, kirjallisia ja muita näyttömahdollisuuksia, joilla opiskelija parhaiten kykenee osoittamaan osaamisensa.

Jos suoritushahdollisuus annetaan lukuvuoden koulutyön päätyttyä, luokalle jättämisestä voidaan koulutyön päätyessä tehdä lukuvuositodistuksessa ehdollinen päätös. Päätöksessä mainitaan ne vuosiluokan oppimäärän osa-alueet, joiden hyväksyty suorittaminen erillisessä kokeessa on vuosiluokalta siirtymisen edellytys. Opiskelija voidaan myös jättää luokalle, vaikka hänellä ei ole hylättyjä suorituksia, jos sitä on pidettävä hänen yleisen koulumenestyksensä vuoksi tarkoituksenmukaisena. Opiskelijan huoltajalle tulee tällöin varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Vuosiluokalle jäävän oppilaan suoritukset asianomaiselta luokalta raukeavat. (OPS)

Jos opiskelija ei kykene saavuttamaan oppiaineen tavoitteita eikä kyseessä ole oppiaineen yksilöllistäminen, tulee opiskelijaa ja hänen huoltajaansa tiedottaa ja kuulla mahdollisista ehdoista ja luokalle jättämisestä viimeistään **kahta kuukautta** aikaisemmin. Opiskelijalla on oikeus osoittaa saavuttaneensa tavoitteet. Hänellä on oikeus tukiopetukseen ja osa-aikaiseen erityisopetukseen ennen näyttöä tavoitteiden saavuttamisesta. Opiskelijan osoittaessa saavuttaneensa asetetut tavoitteet hänet siirretään seuraavalle luokalle.

Opiskelijan mahdolliset haasteet vuosiluokan tavoitteiden saavuttamisesta tulee ottaa huoltajien kanssa puheeksi jo arviointikeskustelussa lukuvuoden puolella välissä. Oppimissuunnitelmaan tai hojksiin kirjataan kevätlukukauden aikana annettava tuki ja toimenpiteet, jolla vuosiluokan tavoitteiden saavuttamista tuetaan. Jos tuesta huolimatta tavoitteet jäävät saavuttamassa, opiskelijan luokan kertaaminen päätetään **kevätlukukauden** aikana.

Luokalle jättämisestä päättävät rehtori ja opiskelijan opettajat yhdessä. Huoltajalle tulee varata mahdollisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä.

Yläkoulussa luokan kertaamisen sijaan voidaan tehdä päätös vuosiluokkiin sitomattomasta opetuksesta (VSOP). Tällöin oppilaan meneillään olevan vuosiluokan suoritukset jäävät voimaan.

ALAKOULUSTA YLÄKOULUUN

Kuudennelta luokalta yläkouluun siirtyvistä oppimisen tuen piirissä olevista opiskelijoista luokanopettaja yhdessä erityisopettajan kanssa siirtävät ne tuen tarpeen tiedot niille aineenopettajille ja luokanvalvojalle, joita tuen tarpeet koskettavat. Ristijärvi on yhtenäiskoulu, jossa tiedon siirto on vaivatonta.

YLÄKOULUSTA TOISELLE ASTEELLE

Peruskoulun päättävien tehostetun ja erityisen tuen oppilaiden tiedonsiirtolomakkeet tuen tarpeista täytetään 9.luokan keväällä. Mukana lomakkeen täyttämässä ovat luokanvalvoja, erityisopettaja, opiskelija ja huoltaja(t). Lomakkeet/oppimissuunnitelmat/HOJKS:t lähetetään 2.asteen oppilaitoksiin kevätlukukauden lopulla (toukokuussa). Tiedonsiirtopalaveri ammattikouluun siirtyvien opiskelijoiden osalta pidetään syyslukukauden alussa Kao:n kanssa.

OPPILAAN VAIHTAESSA YLEISOPETUKSEN LUOKASTA ERITYISOPETUKSEN LUOKKAAN

Ristijärven keskuskoululla toimii yhdestä kahteen erityisopetuksen pienryhmää. Pienryhmään pääsy vaatii erityisen tuen päätöksen. Tieto siirtymisestä pienryhmään kirjataan opiskelijan HOJKS:iin.

Luokanopettaja, laaja-alainen erityisopettaja, pienryhmän erityisluokanopettaja, opiskelija ja huoltajat sekä mahdolliset oppilashuollon edustajat valmistelevat siirtopäätöstä yhteistyössä. Siirtovaiheessa sovitaan, onnistuuko opiskelijan edelleen integroitua joillekin opitunneille yleisopetuksen ryhmään.

OPPILAAN VAIHTAESSA ERITYISOPETUKSEN LUOKASTA YLEISOPETUKSEN LUOKKAAN

Pienryhmän opiskelija, jonka opiskelu edistyy pienryhmässä hyvin ja tuen tarve on vähentynyt, voidaan siirtää yleisopetuksen ryhmään. Tämä prosessi toteutetaan oppilaan, erityisluokanopettajan, luokanopettajan, huoltajien ja mahdollisten oppilashuollon edustajien yhteistyöllä.

OPPILAAN VAIHTAESSA KUNTA

Mikäli opiskelija vaihtaa kesken peruskoulun kunnasta toiseen, noudatetaan seuraavaa ohjeistusta: Kun tieto vaihdosta on tullut, opiskelijan nykyinen luokanopettaja tai –valvoja yhdessä laaja-alaisen erityisopettajan tai rehtorin kanssa on yhteydessä uuteen kouluun. Uuden koulun vastaanottavan aikuisen kanssa keskustellaan kaikista vaihtoon liittyvistä asioista (esim. oppikirjojen siirtyminen, asiakirjojen siirtäminen luvallisesti).

YHTEISÖLLISEN OPPILASHUOLLON TEHTÄVÄT

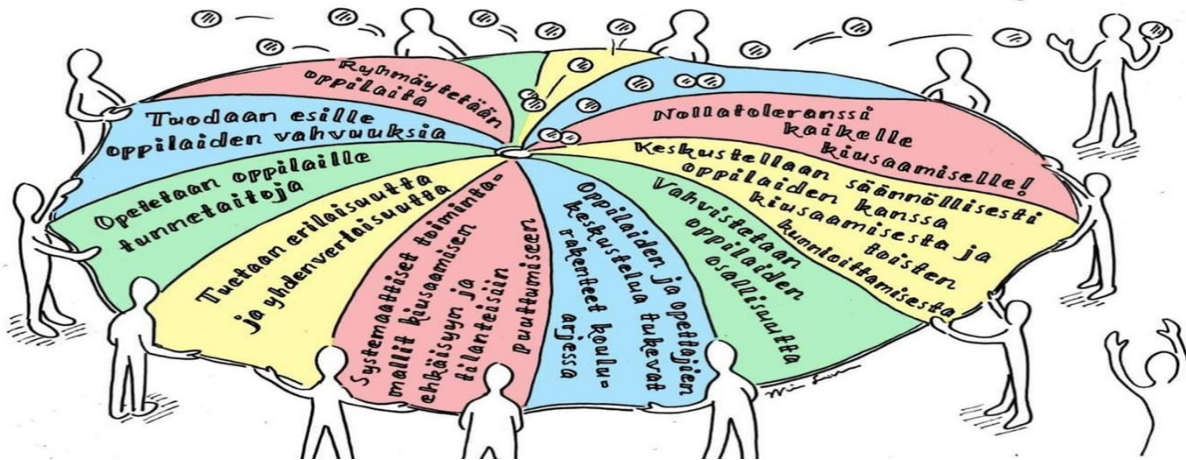


7. KIUZAAMISEN EHKÄISY JA KRIISISUUNNITELMA

Ristijärven kunnassa on yhteinen varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaa-aikatoimen kiusaamisen ehkäisy suunnitelma sekä kriisisuunnitelma esi- ja

perusopetukseen. Jokapäiväisessä arkityössä käytössä on Verso- vertaissovittelu ja Mini-Verso varhaiskasvatuksessa.

KUINKA EHKÄISTÄ KIUSAAMISTA?



https://docs.google.com/document/d/10_d6vfNPknvB3qM9YBSmm89m9HbJOvLQ/edit

on linkki Varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen sekä vapaa-aikatoimen kiusaamisen ehkäisy-suunnitelmaan.

<https://docs.google.com/document/d/1ugQE6NaIgzXwSvvirv3XJ2PJEj4JgfUh/edit>

Ristijärven keskuskoulun kriisisuunnitelma